

Zbierka súdnych rozhodnutí

ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (desiata komora)

z 10. júla 2014*

„Návrh na začatie prejudiciálneho konania — Verejné zákazky — Zákazky nedosahujúce prah stanovený smernicou 2004/18/ES — Články 49 ZFEÚ a 56 ZFEÚ — Zásada proporcionality — Podmienky vylúčenia zo zadávacieho konania — Kvalitatívne kritériá výberu účastníkov týkajúce sa osobnej spôsobilosti uchádzača — Povinnosti týkajúce sa odvodov príspevkov na sociálne zabezpečenie — Pojem ‚závažné porušenie‘ — Rozdiel medzi splatnými a zaplatenými sumami vyšší než 100 eur a 5 % splatných súm“

Vo veci C-358/12,

ktorej predmetom je návrh na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 267 ZFEÚ, podaný rozhodnutím Tribunale amministrativo regionale per la Lombardia (Taliansko) z 15. marca 2012 a doručený Súdnemu dvoru 30. júla 2012, ktorý súvisí s konaním:

Consorzio Stabile Libor Lavori Pubblici

proti

Comune di Milano,

za účasti:

Pascolo Srl,

SÚDNY DVOR (desiata komora),

v zložení: sudcovia A. Rosas, vykonávajúci funkciu predsedu desiatej komory, D. Šváby a C. Vajda (spravodajca),

generálny advokát: M. Wathelet,

tajomník: A. Impellizzeri, referentka,

so zreteľom na písomnú časť konania a po pojednávaní z 11. júla 2013,

so zreteľom na pripomienky, ktoré predložili:

— Consorzio Stabile Libor Lavori Pubblici, v zastúpení: N. Seminara, R. Invernizzi a M. Falsanisi, avvocati,

— Comune di Milano, v zastúpení: M. Maffey a S. Pagano, avvocati,

* Jazyk konania: taliančina.

- Pascolo Srl, v zastúpení: A. Tornitore, F. Femiano, G. Fuzier a G. Sorrentino, avvocati,
- talianska vláda, v zastúpení: G. Palmieri, splnomocnená zástupkyňa, za právnej pomoci G. Aiello, avvocato dello Stato,
- česká vláda, v zastúpení: M. Smolek, splnomocnený zástupca,
- poľská vláda, v zastúpení: B. Majczyna a M. Szpunar, splnomocnení zástupcovia,
- Európska komisia, v zastúpení: A. Tokár a L. Pignataro-Nolin, splnomocnení zástupcovia,

so zreteľom na rozhodnutie prijaté po vypočutí generálneho advokáta, že vec bude prejednaná bez jeho návrhov,

vyhlásil tento

Rozsudok

- 1 Návrh na začatie prejudiciálneho konania sa týka výkladu článkov 49 ZFEÚ, 56 ZFEÚ a 101 ZFEÚ.
- 2 Tento návrh bol podaný v rámci sporu medzi Consorzio Stabile Libor Lavori Pubblici (ďalej len „Libor“) a Comune di Milano v súvislosti s jej rozhodnutím o zrušení právoplatného zadania verejnej zákazky na práce konzorciu Libor z dôvodu, že Libor si nespĺnilo povinnosti týkajúce sa odvodov príspevkov na sociálne zabezpečenie vo výške 278 eur.

Právny rámec

Právo Únie

- 3 Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2004/18/ES z 31. marca 2004 o koordinácii postupov zadávania verejných zákaziek na práce, verejných zákaziek na dodávku tovaru a verejných zákaziek na služby (Ú. v. EÚ L 134, s. 114; Mím. vyd. 06/007, s. 132), zmenená a doplnená nariadením Komisie (ES) č. 1177/2009 z 30. novembra 2009 (Ú. v. EÚ L 314, s. 64, ďalej len „smernica 2004/18“), vo svojom odôvodnení 2 stanovuje:

„Zadávanie zákaziek v členských štátoch v mene štátu, regionálnych alebo miestnych orgánov a ďalších inštitúcií v správe subjektov, ktoré sa spravujú verejným právom, podlieha rešpektovaniu zásad zmluvy, najmä rešpektovaniu zásady voľného pohybu tovaru, zásady slobody usadiť sa a zásady slobody poskytovať služby a zásad z nich vyplývajúcich, napríklad zásada rovnakého zaobchádzania, zásada nediskriminácie, zásada vzájomného uznávania, zásada proporcionality a zásada transparentnosti. Pri verejných zákazkách, ktoré presahujú určitú hodnotu, sa však odporúča vypracovať predpisy pre koordináciu vnútroštátnych postupov pri zadávaní takýchto zákaziek Spoločenstvom, založené na týchto zásadách s cieľom zabezpečiť ich účinky a zabezpečiť liberalizáciu verejného obstarávania. Tieto koordinačné ustanovenia by sa preto mali vykladať tak v súlade s vyššie uvedenými pravidlami a zásadami, ako aj s ostatnými pravidlami zmluvy.“

- 4 Článok 7 tejto smernice stanovuje prahové hodnoty, po ktorých dosiahnutí sa uplatnia pravidlá koordinácie postupov pre zadávanie určitých zákaziek na práce, zákaziek na dodávku tovaru a zákaziek na služby, ktoré upravuje. Pre verejné zákazky na práce článok 7 písm. c) tejto smernice stanovuje uplatniteľnú prahovú hodnotu na 4 845 000 eur.

- 5 Článok 45 smernice 2004/18 sa týka kvalitatívnych kritérií výberu účastníkov týkajúcich sa osobnej spôsobilosti záujemcu alebo uchádzača. Odsek 2 tohto článku stanovuje:

„Každý hospodársky subjekt môže byť z účasti v zadávacom konaní vylúčený, ak:

...

- e) nesplnil povinnosti týkajúce sa odvodov príspevkov na sociálne zabezpečenie podľa ustanovení právnych predpisov krajiny, v ktorej je usadený, alebo krajiny verejného obstarávateľa;
- f) nesplnil povinnosti, týkajúce sa odvodov daní a odvodov podľa ustanovení právnych predpisov krajiny, v ktorej je usadený, alebo krajiny verejného obstarávateľa;

...

Členské štáty bližšie určia vykonávacie podmienky pre tento odsek podľa svojho vnútroštátneho práva a s ohľadom na právo Spoločenstva.“

Talianske právo

- 6 Legislatívny dekrét č. 163 o kódexe verejného obstarávania prác, služieb a dodávok tovaru v rámci vykonania smerníc 2004/17/ES a 2004/18/ES (decreto legislativo n. 163 – Codice dei contratti pubblici relativi a lavori, servizi e forniture in attuazione delle direttive 2004/17/ES e 2004/18/ES) z 12. apríla 2006 (riadna príloha GURI č. 100 z 2. mája 2006), v znení zákonného dekrétu č. 70 z 13. mája 2011 (GURI č. 110 z 13. mája 2011, s. 1), zmeneného na zákon prostredníctvom zákona č. 106 z 12. júla 2011 (GURI č. 160 z 12. júla 2011, s. 1, ďalej len „legislatívny dekrét č. 163/2006“), upravuje v Taliansku všetky postupy zadávania verejných zákaziek na práce, služby a dodávky tovaru.

- 7 Legislatívny dekrét č. 163/2006 obsahuje vo svojej časti II v rámci pravidiel, ktoré sa uplatňujú nezávisle od výšky zákazky, článok 38, ktorý stanovuje všeobecné podmienky účasti na postupoch zadávania koncesíí a verejných zákaziek na práce, dodávky tovaru a služby. Článok 38 ods. 1 písm. i) tohto dekrétu stanovuje:

„1. Z účasti na postupoch zadávania koncesíí a verejných zákaziek na práce, dodávky tovaru a služby sa vylúčia, pričom im nemožno zadať subdodávateľské zákazky ani s nimi uzavrieť zmluvy týkajúce sa týchto zákaziek, osoby:

...

- i) ktoré sa dopustili právoplatne preukázaného vážneho porušenia predpisov v oblasti odvodov príspevkov na sociálne zabezpečenie podľa ustanovení talianskych právnych predpisov alebo právnych predpisov štátu, v ktorom majú svoje sídlo“.

- 8 Článok 38 ods. 2 uvedeného legislatívneho dekrétu definuje kritérium závažnosti porušenia povinností týkajúcich sa odvodu príspevkov na sociálne zabezpečenie. V podstate stanovuje, že na účely článku 38 ods. 1 písm. i) tohto legislatívneho dekrétu sa za vážne porušenie považuje také porušenie, ktoré bráni vydaniu jednotného dokumentu o riadnom splnení povinnosti odvodu príspevkov (documento unico di regolarità contributiva, ďalej len „DURC“).

- 9 Porušenia, ktoré bránia vydaniu DURC, sú ako také definované vyhláškou ministra práce a sociálneho zabezpečenia o úprave jednotného dokumentu o riadnom splnení povinnosti odvodu príspevkov (Decreto del ministero del lavoro e della previdenza sociale – che disciplina il documento unico di regolarità contributiva) z 24. októbra 2007 (GURI č. 279 z 30. novembra 2007, s. 11). Podľa článku 8 ods. 3 tohto ministerského dekrétu:

„Len na účely účasti v zadávacom konaní nebráni vydaniu DURC rozdiel medzi splatnými a zaplatenými sumami, ktorý nie je vážny, vo vzťahu ku každému orgánu sociálneho zabezpečenia a každej stavebnej sporiteľni. Za vážny sa nepovažuje rozdiel medzi splatnými a zaplatenými sumami rovný alebo nižší než 5 % za každé mzdové alebo príspevkové obdobie alebo v každom prípade rozdiel nižší ako 100 eur, čím nie je dotknutá povinnosť zaplatiť uvedenú sumu do tridsiatich dní nasledujúcich od vydania DURC.“

Spor vo veci samej a prejudiciálna otázka

- 10 Oznámením uverejneným 6. júna 2011 Comune di Milano vyhlásilo zadávacie konanie na zákazku, ktorej predmetom boli „mimoriadne rekonštrukčné práce na obytných stavbách vo vlastníctve mesta Miláno a inštalácia zariadení na zabránenie vniknutiu do týchto stavieb“, ktoré sa mali zadať na základe kritéria najnižšej ceny, pričom sa vychádza z trhovej ceny vo výške 4 784 914,61 eura.
- 11 Oznámenie výslovne ukladalo každému uchádzačovi pod sankciou vylúčenia povinnosť vyhlásiť, že spĺňa všeobecné podmienky účasti v zadávacom konaní uvedené v článku 38 legislatívneho dekrétu č. 163/2006.
- 12 Libor predložilo žiadosť o účasť a vyhlásilo, pričom použilo znenie článku 38 ods. 1 písm. i) tohto legislatívneho dekrétu, že „sa nedopustilo právoplatne preukázaného vážneho porušenia predpisov v oblasti odvodov príspevkov na sociálne zabezpečenie podľa ustanovení talianskych právnych predpisov“.
- 13 V nadväznosti na toto konanie Comune di Milano zadalo zákazku konzorciu Libor a informovalo ho o tomto rozhodnutí oznámením z 28. júla 2011. Následne preskúmalo uvedené vyhlásenie úspešného uchádzača. Na tento účel získalo od príslušného orgánu DURC, z ktorého vyplývalo, že konzorcium Libor nemalo včas uhradené svoje príspevky na sociálne zabezpečenie, keď podával žiadosť o účasť na zadávacom konaní, v stanovenom období opomenulo uskutočniť odvody za mesiac máj 2011 vo výške 278 eur, ktoré predstavovali celkové odvody splatné za tento mesiac. Túto sumu Libor s omeškaním zaplatilo 28. júla 2011.
- 14 Vzhľadom na porušenie vyplývajúce z DURC, Comune di Milano zrušilo právoplatné zadanie zákazky konzorciu Libor a vylúčilo ho z konania. Za nového úspešného uchádzača označilo Pascolo Srl.
- 15 Libor podalo žalobu proti tomuto rozhodnutiu na Tribunale amministrativo regionale per la Lombardia, v ktorej najmä uvádza, že článok 38 ods. 2 legislatívneho dekrétu č. 163/2006 je nezlučiteľný s právom Únie.
- 16 Vnútroštátny súd uvádza, že predmetné zadávacie konanie nepatrí do pôsobnosti smernice 2004/18, keďže hodnota zákazky dotknutá vo veci samej je nižšia než prahová hodnota stanovená článkom 7 písm. c) tejto smernice. Domnieva sa však, že pri tomto zadávacom konaní existuje cezhraničný záujem, takže podľa judikatúry Súdneho dvora sa musia rešpektovať základné pravidlá Zmluvy FEÚ. V tomto ohľade má pochybnosti o zlučiteľnosti článku 38 ods. 2 legislatívneho dekrétu č. 163/2006 so zásadami proporcionality a rovnosti zaobchádzania v rámci práva Únie.

- 17 Podľa vnútroštátneho súdu uvedené ustanovenie tým, že stanovilo výlučne zákonné kritérium „závažnosti“ porušenia povinnosti odvodu príspevkov, zbavilo verejného obstarávateľa akejkoľvek miery voľnej úvahy pri určení, či sú splnené kritériá účasti týkajúce sa neexistencie nedoplatkov na príspevkoch na sociálne zabezpečenie. Takéto vylúčenie by ako také bolo v súlade s právom Únie v rozsahu, v akom posilňuje rovnosť zaobchádzania s rôznymi hospodárskymi subjektmi zúčastňujúcimi sa na zadávacom konaní.
- 18 Vnútroštátny súd si však kladie otázku zlučiteľnosti kritérií stanovených vnútroštátnym normotvorcom so zásadou proporcionality. Uvádza, že podmienka týkajúca sa dodržania podnikom jeho povinnosti odvodu príspevkov na sociálne zabezpečenie bola zavedená s cieľom zaručiť spoľahlivosť, obozretnosť a serióznosť podniku úspešného uchádzača, ako aj jeho korektné správanie voči jeho vlastným zamestnancom. Vnútroštátny súd si kladie otázku, či v prípade konkrétneho zadávacieho konania porušenie tejto podmienky skutočne predstavuje rozhodujúci dôkaz o nespoľahlivosti podniku. Išlo by totiž o abstraktné kritérium, ktoré nezohľadňuje vlastnosti konkrétneho zadávacieho konania týkajúce sa jeho predmetu a jeho skutočnej hodnoty, ako aj výšky obratu a hospodárskej a finančnej situácie podniku, ktorý sa dopustil porušenia. Navyše vylúčenie podniku z účasti na zadávacom konaní by bolo neprimerané v prípadoch, keď sa porušenie ako vo veci samej týka nepodstatnej sumy.
- 19 Vnútroštátny súd má navyše pochybnosti o súlade podmienok vylúčenia z obstarávania z dôvodu nezaplatenia príspevkov na sociálne zabezpečenie s podmienkami týkajúcimi sa dlhov v daňovej oblasti, podľa ktorých možno za závažné kvalifikovať len tie porušenia, ktoré sa týkajú sumy presahujúcej 10 000 eur.
- 20 Za týchto podmienok Tribunale amministrativo regionale per la Lombardia rozhodol prerušiť konanie a predložiť Súdnu dvoru túto otázku:

„Bráni zásada proporcionality vyplývajúca z práva usadiť sa a zo zásad zákazu diskriminácie a ochrany hospodárskej súťaže uvedených v článkoch 49 [ZFEÚ], 56 [ZFEÚ] a 101 ZFEÚ, ako aj zásada primeranosti obsiahnutá v uvedenej zásade proporcionality takej vnútroštátnej právnej úprave, ktorá tak pre zákazky prekračujúce prahovú hodnotu [Európskej únie], ako aj pre zákazky neprekračujúce prahovú hodnotu [Európskej únie] považuje za vážne také právoplatne zistené porušenie povinností týkajúcich sa odvodov príspevkov na sociálne zabezpečenie, ktorého hodnota presahuje 100 eur a zároveň presahuje 5 % rozdiel medzi splatnými a zaplatenými sumami za jednotlivé mzdové alebo príspevkové obdobie, s následnou [z toho vyplývajúcou] povinnosťou verejných obstarávateľov vylúčiť zo zadávacieho konania uchádzača, ktorý je zodpovedný za podobné porušenie, bez toho, aby sa posúdili iné hľadiská, ktoré objektívne svedčia o spoľahlivosti uchádzača ako zmluvného partnera?“

O prejudiciálnej otázke

- 21 Na úvod treba uviesť, že hoci sa, ako uvádza otázka, vnútroštátna právna úprava dotknutá vo veci samej uplatňuje na zadávacie konania, ktorých hodnota sa nachádza tak pod, ako aj nad prahovými hodnotami verejných zákaziek stanovenými v článku 7 smernice 2004/18, hodnota verejnej zákazky dotknutá vo veci samej je nižšia než hodnota uvedená v tomto článku 7 písm. c).
- 22 Navyše tak zo znenia tejto otázky, ako aj z úvah vnútroštátneho súdu zhrnutých v bode 18 tohto rozsudku vyplýva, že sa pýta osobitne na dodržanie zásady proporcionality vo vnútroštátnej právnej úprave dotknutej vo veci samej.
- 23 Svojou otázkou sa tento súd preto v podstate pýta, či sa články 49 ZFEÚ, 56 ZFEÚ a 101 ZFEÚ, ako aj zásada proporcionality majú vykladať v tom zmysle, že bránia takej vnútroštátnej právnej úprave, ktorá v prípade verejných zákaziek na práce s nižšou hodnotou, než je prahová hodnota definovaná v článku 7 písm. c) smernice 2004/18, ukladá verejným obstarávateľom povinnosť vylúčiť zo

zadávacieho konania týkajúceho sa takejto zákazky uchádzača zodpovedného za porušenie v oblasti odvodov príspevkov na sociálne zabezpečenie, pokiaľ rozdiel medzi splatnými a zaplatenými sumami je súčasne vyšší než 100 eur a 5 % splatných súm.

- 24 Na úvod treba uviesť, že táto smernica sa na verejnú zákazku uplatní len pod podmienkou, že jej predpokladaná hodnota dosiahne prahovú hodnotu stanovenú v článku 7 tejto smernice. V opačnom prípade sa uplatnia základné pravidlá a všeobecné zásady Zmluvy, pokiaľ pri predmetnej zákazke existuje nepochybný cezhraničný záujem s ohľadom na jej dôležitosť a miesto jej výkonu (pozri v tomto zmysle najmä rozsudok Ordine degli Ingegneri della Provincia di Lecce a i., C-159/11, EU:C:2012:817, bod 23 a citovanú judikatúru). Vnútroštátnemu súdu prináleží, aby posúdil existenciu takéhoto záujmu (pozri v tomto zmysle rozsudok Belgacom, C-221/12, EU:C:2013:736, bod 30 a citovanú judikatúru).
- 25 Rovnako tiež, hoci verejná zákazka na práce dotknutá vo veci samej nedosahuje prahovú hodnotu definovanú v článku 7 písm. c) uvedenej smernice, keďže sa vnútroštátny súd domnieva, že pri tejto zákazke existuje cezhraničný záujem, treba konštatovať, že vo veci samej sa uplatňujú uvedené základné pravidlá a všeobecné zásady.
- 26 Čo sa týka ustanovení Zmluvy, na ktoré sa odvoláva vnútroštátny súd, také vylúčenie zo zadávacieho konania, ako je dotknuté vo veci samej, nepredstavuje dohodu medzi podnikmi, rozhodnutie združenia podnikov ani zosúladený postup v zmysle článku 101 ZFEÚ. Preto nie je namieste skúmať také ustanovenie, ako je dotknuté vo veci samej, s ohľadom na tento článok.
- 27 Naopak, ako vyplýva z odôvodnenia 2 smernice 2004/18, medzi zásady Zmluvy, ktoré sa majú rešpektovať pri zadávaní verejných zákaziek, patria najmä sloboda usadiť sa a slobodné poskytovanie služieb, ako aj zásada proporcionality.
- 28 Čo sa týka článkov 49 ZFEÚ a 56 ZFEÚ, z ustálenej judikatúry Súdneho dvora vyplýva, že tieto články bránia akémukoľvek vnútroštátnemu opatreniu, ktoré by aj v prípade jeho uplatnenia bez diskriminácie týkajúcej sa štátnej príslušnosti mohlo zabrániť, sťažiť alebo urobiť menej príťažlivým uplatnenie slobody usadiť sa a slobodného poskytovania služieb, ktoré sú zaručené uvedenými ustanoveniami Zmluvy, štátnymi príslušníkmi Európskej únie (pozri najmä rozsudok Serrantoni a Consorzio stabile edili, C-376/08, EU:C:2009:808, bod 41).
- 29 Pokiaľ ide o verejné zákazky, je v záujme Únie v oblasti slobody usadiť sa a slobodného poskytovania služieb, aby zadávacie konanie bolo čo najviac otvorené hospodárskej súťaži (pozri v tomto zmysle rozsudok CoNISMa, C-305/08, EU:C:2009:807, bod 37). Uplatnenie ustanovenia, ktoré z účasti na zadávacích konaniach týkajúcich sa verejných zákaziek na práce vylučuje osoby, ktoré sa dopustili vážnych porušení vnútroštátnych predpisov v oblasti odvodov príspevkov na sociálne zabezpečenie, akým je ustanovenie upravené v článku 38 ods. 1 písm. i) legislatívneho dekrétu č. 163/2006, by mohlo zabrániť čo najširšej účasti uchádzačov na zadávacích konaniach.
- 30 Takéto vnútroštátne ustanovenie, ktoré by mohlo zabrániť účasti uchádzačov na zadávacom konaní, pri ktorom existuje nepochybný cezhraničný záujem, predstavuje obmedzenie v zmysle článkov 49 ZFEÚ a 56 ZFEÚ.
- 31 Takéto obmedzenie však môže byť odôvodnené, ak sleduje legitímny cieľ všeobecného záujmu a ak rešpektuje zásadu proporcionality, teda je vhodné na zabezpečenie dosiahnutia tohto cieľa a nejde nad rámec toho, čo je na jeho dosiahnutie nevyhnutné (pozri v tomto zmysle rozsudok Serrantoni a Consorzio stabile edili, EU:C:2009:808, bod 44).

- 32 V tomto ohľade najskôr z rozhodnutia vnútroštátneho súdu vyplýva, že cieľom, ktorý sleduje dôvod vylúčenia zo zadávacieho konania definovaný v článku 38 ods. 1 písm. i) legislatívneho dekrétu č. 163/2006, je zaručiť spoľahlivosť, obozretnosť a serióznosť uchádzača, ako aj jeho korektné správanie voči jeho zamestnancom. Je namieste uviesť, že zaručenie, aby uchádzač mal takéto vlastnosti, predstavuje legitímny cieľ všeobecného záujmu.
- 33 Ďalej treba konštatovať, že taký dôvod vylúčenia, ako je dôvod upravený v článku 38 ods. 1 písm. i) legislatívneho dekrétu č. 163/2006, je vhodný na zaručenie dosiahnutia sledovaného cieľa, keďže z nedoplatku, ktorý má hospodársky subjekt na príspevkoch na sociálne zabezpečenie, možno vyvodíť jeho nespoľahlivosť, neobozretnosť a neserióznosť, pokiaľ ide o rešpektovanie jeho zákonných a sociálnych povinností.
- 34 Nakoniec, čo sa týka nevyhnutnosti takéhoto opatrenia, je potrebné v prvom rade uviesť, že definovanie presnej prahovej hodnoty v rámci vnútroštátnej právnej úpravy na vylúčenie z účasti na zadávacích konaniach, konkrétne ako rozdielu medzi sumami splatnými z dôvodu príspevkov na sociálne zabezpečenie a zaplatenými sumami viac než 100 eur a súčasne viac než 5 % splatných súm, zaručuje nielen rovnosť zaobchádzania s uchádzačmi, ale aj právnu istotu, teda zásadu, ktorej dodržanie predstavuje podmienku proporcionality reštriktívneho opatrenia (pozri v tomto zmysle rozsudok *Itelcar*, C-282/12, EU:C:2013:629, bod 44).
- 35 V druhom rade, pokiaľ ide o výšku uvedenej prahovej hodnoty na vylúčenie, ako ju definuje vnútroštátna právna úprava, je potrebné pripomenúť, že čo sa týka verejných zákaziek patriacich do pôsobnosti smernice 2004/18, článok 45 ods. 2 tejto smernice ponecháva uplatnenie ním stanovených prípadov vylúčenia na posúdenie členským štátom, o čom svedčí výraz „... môže byť z účasti v zadávacom konaní vylúčený...“, ktorý sa nachádza na začiatku tohto ustanovenia, pričom najmä v písmenách e) a f) výslovne odkazuje na vnútroštátnu právnu úpravu [pozri v súvislosti s článkom 29 smernice Rady 92/50/EHS z 18. júna 1992 o koordinácii postupov verejného obstarávania služieb (Ú. v. ES L 209, s. 1; Mim. vyd. 06/001, s. 322) rozsudok *La Cascina a i.*, C-226/04 a C-228/04, EU:C:2006:94, bod 21]. Navyše na základe druhého pododseku tohto článku 45 ods. 2 členské štáty musia spresniť podmienky uplatnenia tohto ustanovenia v súlade s ich vnútroštátnym právom, pričom musia rešpektovať právo Únie.
- 36 V dôsledku toho sa článok 45 ods. 2 smernice 2004/18 neusiluje o to, aby sa v ňom uvedené dôvody vylúčenia uniformne uplatňovali na úrovni Únie, takže členské štáty majú možnosť tieto dôvody vylúčenia vôbec neuplatňovať alebo ich začleniť do vnútroštátnej právnej úpravy s dôslednosťou, ktorej stupeň sa môže meniť v každom jednotlivom prípade v závislosti od právnych, ekonomických alebo sociálnych zreteľov, ktoré prevážia na vnútroštátnej úrovni. V rámci toho môžu členské štáty zmierniť alebo zmäkčiť kritériá stanovené v tomto ustanovení (pozri v súvislosti s článkom 29 smernice 92/50 rozsudok *La Cascina a i.*, EU:C:2006:94, bod 23).
- 37 Článok 45 ods. 2 písm. e) smernice 2004/18 umožňuje členským štátom vylúčiť z účasti na zadávacom konaní akýkoľvek hospodársky subjekt, ktorý nesplnil povinnosti týkajúce sa odvodov príspevkov na sociálne zabezpečenie bez toho, aby stanovili akúkoľvek minimálnu sumu nedoplatkov na príspevkoch. Za týchto okolností stanovenie takejto minimálnej sumy nedoplatkov vo vnútroštátnom práve predstavuje zmäkčenie kritéria vylúčenia upraveného v tomto ustanovení, a preto ho nemožno považovať za idúce nad rámec toho, čo je nevyhnutné. Tým viac to platí v prípade verejných zákaziek, ktoré nedosahujú prahovú hodnotu definovanú v článku 7 písm. c) tejto smernice, ktoré v dôsledku toho nepodliehajú osobitným prísny postupom stanoveným touto smernicou.
- 38 Navyše skutočnosť, že prahová hodnota na vylúčenie stanovená vnútroštátnou právnou úpravou z dôvodu nezaplatenia daní a poplatkov je, ako uvádza vnútroštátny súd, zjavne vyššia, než je prahová hodnota týkajúca sa odvodov príspevkov na sociálne zabezpečenie, sama osebe nemá vplyv na primeranosť poslednej uvedenej prahovej hodnoty. Ako totiž vyplýva z bodu 36 tohto rozsudku, členské štáty môžu slobodne začleniť do vnútroštátnej právnej úpravy dôvody vylúčenia upravené najmä

v článku 45 ods. 2 písm. e) a f) uvedenej smernice, a to s dôslednosťou, ktorej stupeň sa môže meniť v každom jednotlivom prípade v závislosti od právnych, ekonomických alebo sociálnych zreteľov, ktoré prevážia na vnútroštátnej úrovni.

- 39 Navyše takáto situácia sa líši od situácie, ktorá viedla k rozsudku Hartlauer (C-169/07, EU:C:2009:141), v ktorom Súdny dvor rozhodol, že dotknutá vnútroštátna právna úprava nebola vhodná na zaručenie dosiahnutia sledovaných cieľov, keďže ich nesledovala koherentným a systematickým spôsobom. Na rozdiel od právnej úpravy skúmanej v uvedenom rozsudku opatrenie, ktoré je premetom tohto sporu vo veci samej, sa zakladá, ako vyplýva z bodu 34 tohto rozsudku, na objektívnych, nediskriminačných a vopred známych kritériách (pozri v tomto zmysle rozsudok Hartlauer, EU:C:2009:141, bod 64).
- 40 Z toho vyplýva, že také vnútroštátne opatrenie, ako je opatrenie dotknuté vo veci samej, nemožno považovať za idúce nad rámec toho, čo je nevyhnutné na účely dosiahnutia sledovaného cieľa.
- 41 Vzhľadom na všetky predchádzajúce úvahy je namieste odpovedať na predloženú prejudiciálnu otázku tak, že články 49 ZFEÚ a 56 ZFEÚ, ako aj zásada proporcionality sa majú vykladať v tom zmysle, že nebránia takej vnútroštátnej právnej úprave, ktorá v prípade verejných zákaziek na práce s nižšou hodnotou, než je prahová hodnota definovaná v článku 7 písm. c) smernice 2004/18, ukladá verejným obstarávateľom povinnosť vylúčiť zo zadávacieho konania týkajúceho sa takejto zákazky uchádzača zodpovedného za porušenie v oblasti odvodov príspevkov na sociálne zabezpečenie, pokiaľ rozdiel medzi splatnými a zaplatenými sumami je vyšší než 100 eur a zároveň vyšší než 5 % splatných súm.

O trovách

- 42 Vzhľadom na to, že konanie pred Súdnym dvorom má vo vzťahu k účastníkom konania vo veci samej incidenčný charakter a bolo začaté v súvislosti s prekážkou postupu v konaní pred vnútroštátnym súdom, o trovách konania rozhodne tento vnútroštátny súd. Iné trovy konania, ktoré vznikli v súvislosti s predložením pripomienok Súdnemu dvoru a nie sú trovami uvedených účastníkov konania, nemôžu byť nahradené.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (desiata komora) rozhodol takto:

Články 49 ZFEÚ a 56 ZFEÚ, ako aj zásada proporcionality sa majú vykladať v tom zmysle, že nebránia takej vnútroštátnej právnej úprave, ktorá v prípade verejných zákaziek na práce s nižšou hodnotou, než je prahová hodnota definovaná v článku 7 písm. c) smernice Európskeho parlamentu a Rady 2004/18/ES z 31. marca 2004 o koordinácii postupov zadávania verejných zákaziek na práce, verejných zákaziek na dodávku tovaru a verejných zákaziek na služby, zmenenej a doplnenej nariadením Komisie (ES) č. 1177/2009 z 30. novembra 2009, ukladá verejným obstarávateľom povinnosť vylúčiť zo zadávacieho konania týkajúceho sa takejto zákazky uchádzača zodpovedného za porušenie v oblasti odvodov príspevkov na sociálne zabezpečenie, pokiaľ rozdiel medzi splatnými a zaplatenými sumami je vyšší než 100 eur a zároveň vyšší než 5 % splatných súm.

Podpisy